

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0231/2013

24.6.2013

PRANEŠIMAS

dėl ES bankų sektoriaus struktūros reformos
(2013/2021(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėja: Arlene McCarthy

PR_INI

TURINYS

Puslapis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	14
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	15

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES bankų sektoriaus struktūros reformos (2013/2021(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 120 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/76/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvų 2006/48/EB ir 2006/49/EB nuostatos, susijusios su kapitalo poreikiu prekybos knygai ir pakartotiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, taip pat su atlyginimų nustatymo politikos priežiūriniu tikrinimu,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 2 d. aukšto lygio ekspertų grupės dėl ES bankų sektoriaus struktūros reformos ataskaitą¹,
- atsižvelgdamas į 2009 m. Londone, 2011 m. Kanuose ir 2013 m. Maskvoje vykusių Didžiojo dvidešimtuko (G20) susitikimų išvadas,
- atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/111/EB, iš dalies keičiančią Direktyvų 2006/48/EB, 2006/49/EB ir 2007/64/EB nuostatas dėl centrinių įstaigų kontroliuojamų bankų, tam tikrų nuosavų lėšų straipsnių, didelių pozicijų, priežiūros priemonių ir krizių valdymo, taip pat į 2011 m. liepos 20 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl galimybės versti kredito įstaigų veikla ir dėl rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros (COM(2011) 0453) ir į 2011 m. liepos 20 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl rizikos ribojimo reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms (COM(2011) 0452),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 6 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 77/91/EEB, 82/891/EB, 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB bei 2011/35/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (COM/2012/0280),
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 13 ir 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į Finansinio stabilumo tarybos 2011 m. spalio mėn. rekomendacinį dokumentą „Pagrindiniai veiksmingų finansų įstaigų pertvarkymo režimų elementai“ ir 2010 m. lapkričio mėn. rekomendacinį dokumentą „Sisteminės svarbos finansų įstaigų priežiūros intensyvumas ir veiksmingumas“,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio mėn. Bazelio bankų priežiūros komiteto konsultacijoms skirtą dokumentą „Pasauliniai sisteminės svarbos bankai. Vertinimo metodika ir papildomas nuostolių kompensavimo reikalavimas“,

---

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_lt.pdf

- atsižvelgdamas į valstybių narių ir tarptautines iniciatyvas, kuriomis siekta įgyvendinti bankų sektoriaus struktūrinę reformą, įskaitant Prancūzijos iniciatyvą „Loi de séparation et de régulation des activités bancaires“, Vokietijos iniciatyvą „Trennbankengesetz“, Nepriklausomos bankų sektoriaus komisijos ataskaitą ir J. Vickerso reformas Jungtinėje Karalystėje, taip pat P. Volckerio taisykles Jungtinėse Amerikos Valstijose,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ataskaitą „Numanomos bankų skolinimosi garantijos. Kokia mūsų padėtis?“¹ ir 2009 m. EBPO pranešimą „Akivaizdi problema, kuri nesprenžžiama. Būtinybė imtis spęsti tai, ką daro bankai“²,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 20 d. rezoliuciją dėl šešėlinės bankininkystės³,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 25 d. Euro grupės pareiškimą dėl krizės Kipre⁴,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A7-0231/2013),
- A. kadangi, įskaitant „Northern Rock“ rekapitalizavimą 2007 m., nuo krizės pradžios per laikotarpį nuo 2008 m. iki 2011 m. pabaigos finansų sektoriui panaudoti daugiau kaip 1,6 trilijono eurų (12,8 proc. ES BVP) valstybės pagalbos, iš kurių maždaug 1 080 mlrd. eurų teko garantijoms, 320 mlrd. eurų rekapitalizavimo priemonėms, 120 mlrd. eurų paramai nuvertėjusiam turtui ir 90 mlrd. eurų likvidumo priemonėms⁵; kadangi Komisija reikalavo iš esmės restruktūrizuoti pagalbą gaunančius bankus, be kita ko, nutraukti tam tikrą veiklą, kad ateityje būtų užtikrinamas jų gyvybingumas ir be tolesnės valstybės paramos, taip pat sumažinti dėl gautų subsidijų atsiradusius konkurencijos iškraipymus;
- B. kadangi dėl šios valstybės lėšomis finansuojamos pagalbos labai padidėjo valstybių narių viešojo sektoriaus įsiskolinimas;
- C. kadangi penkerius metus nuo 2008 m. prasidėjusios pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės ES ekonomika vis dar išgyvena nuosmūkį, o dėl, be kita ko, nepakankamo ekonominės ir finansų sistemos įgyvendinimo valstybės narės bankams teikia subsidijas ir numanomas garantijas;
- D. kadangi EBPO savo 2012 m. ataskaitoje apskaičiavo, kad 2012 m. netiesioginių valstybės garantijų ES bankų išlaidoms mažinti vertė siekė beveik 100 mlrd. JAV dolerių, o tarp bankų ir valstybių narių būta didelių skirtumų, be to, daugiausia naudos gavo didžiausi, ypač jeigu jie laikomi silpnais, ir aukščiausių nepriklausomą kredito reitingą turinčiose valstybėse narėse veikiančiais bankais; be to, šioje ataskaitoje nustatyta, kad tokios garantijos buvo teikiamos ne tik pagal Finansinio stabilumo tarybos metodiką sisteminės svarbos finansų įstaigų kategorijai priskiriamiems bankams;

¹ <http://www.oecd.org/finance/financial-markets/Implicit-Guarantees-for-bank-debt.pdf>

² <http://www.oecd.org/daf/fin/financial-markets/44357464.pdf>

³ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0427.

⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/136487.pdf.

⁵ COM(2012) 0778.

- E. kadangi finansų krizę, be kita ko, lėmė silpna Europos reglamentavimo sistema ir pernelyg didelė prisiimama rizika, per didelis įsiskolinimo lygis, nepakankami nuosavo kapitalo ir likvidumo reikalavimai, pernelyg sudėtinga visa bankų sistema, per didelis bankų sektorius mažos ekonomikos valstybėse, nepakankama kontrolė ir priežiūra, pernelyg didelis prekybos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis išplėtimas, klaidingas reitingų vertinimas, perdėtos premijų sistemos ir nepakankamas rizikos valdymas, ir šią krizę labiausiai paskatino ne veikla kapitalo rinkoje, o pernelyg didelės nekilnojamojo turto pozicijos ir nepakankama priežiūra;
- F. kadangi tai, kad patvirtinus tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus apskaitos standartuose nebetaikomas atsargumo principas, buvo ir yra svarbus veiksnys, leidžiantis bankams sudaryti ne visada teisingą ir sąžiningą savo sąskaitų vaizdą, visų pirma kiek tai sietina su 39 tarptautiniu apskaitos standartu dėl atidėjinių sudarymo paskolų nuostoliams padengti;
- G. kadangi Europoje rizikos veiksniai kaupėsi ir dėl komercinių bankų pietinėse Europos valstybėse veiklos, nes jie teikė paskolas nekilnojamojo turto sektoriui remdamiesi trumparegiška ir klaidinga rizikos valdymo sistema;
- H. kadangi, kaip pabrėžiama aukšto lygio ekspertų grupės atliktame tyrime, per finansų krizę nė vienas konkretus verslo modelis nedavė itin gerų ar itin blogų rezultatų;
- I. kadangi finansų sektoriuje pelnas dažnai būdavo privatizuojamas, o rizika ir nuostoliai nacionalizuojami; kadangi socialinėje rinkos ekonomikoje rizika ir atsakomybė turi būti neatsiejamos;
- J. kadangi iš dabartinio Europos bankų sistemos silpnumo pasibaigus krizei matyti, kad, norint patenkinti platesnio masto ekonomikos poreikius, reikia stiprinti Europos finansų priežiūros ir krizių valdymo struktūrą, taip pat atlikti tam tikrų bankų struktūrines reformas;
- K. kadangi bankų interesai neturėtų būti viršesni už viešąjį interesą;
- L. kadangi įveikti sunkiausią iki dabartinės pasaulinę finansų krizę Jungtinėms Valstijoms padėjo 1933 m. priimtas C. Glasso ir H. B. Steagallo įstatymas dėl bankų atskyrimo ir kadangi jį panaikinus 1999 m. gerokai padaugėjo spekuliatyvių bankų investicijų bei finansinių sunkumų;
- M. kadangi, siekiant išvengti naujos bankų sektoriaus krizės, didinti mokesčių mokėtojų ir mažmeninės bankininkystės klientų apsaugą ir sukurti patikimas bei tvarias mokėjimo sistemas, ES lygmeniu buvo imtasi kelių svarbių iniciatyvų;
- N. kadangi iš 2012 m. gruodžio mėn. Komisijos parengto aštuntojo vartotojų rinkų rezultatų suvestinės leidinio aiškiai matyti, kad vartotojų pasitikėjimas ES bankų paslaugomis kaip niekada mažas;
- O. kadangi į pastarąjį Kipro gelbėjimo valstybės lešomis priemonių rinkinį iš pradžių buvo įtrauktas pasiūlymas apmokestinti visus banko indėlius, dėl kurio mažėjo pasitikėjimas šios valstybės indėlių garantijų sistema;

- P. kadangi Tarptautinių atsiskaitymų banko atliktame tyrime teigiama, kad, kai privačių paskolų apimtis, kaip finansų sektoriaus dydžio matas, viršija šalies BVP ir santykinis užimtumas finansų sektoriuje sparčiai didėja, per didelis tos šalies finansų sektorius gali daryti neigiamą poveikį produktyvumo augimui, nes į jį iš kitų ekonominės veiklos sričių perkeliama žmogiškieji ir finansiniai ištekliai¹;
- Q. kadangi, atsižvelgdama į krizę Kipre, Euro grupė patvirtino principą, kad, siekiant spręsti bankų sektoriaus disbalanso problemą ir skatinti finansinį stabilumą, reikėtų apriboti bankų sektoriaus dydžio ir valstybės narės BVP santykį, o iš to matyti, kad, jei ES lygmeniu trūksta nemažai lėšų bankams pertvarkyti, bankų dydžio, sudėtingumo ir tarpusavio sąsajų apribojimai padės užtikrinti didesnę sisteminių stabilumą;
- R. kadangi visiškai atskyrus finansų įstaigos investicinės krypties ir mažmeninės bankininkystės krypties filialus nesprenžiamos problemos, susijusios su sisteminės svarbos finansų įstaigomis ir gaivinimo ir pertvarkymo fondo dydžio bei kreditų teikimo, mokėjimo ir indėlių požiūriu sistemiskai svarbių įstaigų pusiausvyros santykiu;
- S. kadangi perėjimo prie tvaresnio, mažiau sisteminio ir gyvybingo bankų sektoriaus procesai valstybėse narėse, atrodo, yra nevienodi;
- T. kadangi aukšto lygio ekspertų grupė padarė išvadą, kad per finansų krizę išryškėjo, jog nėra vienas konkretus verslo modelis Europos bankų sektoriuje nedavė nei itin gerų, nei itin blogų rezultatų; kadangi aukšto lygio ekspertų grupės ataskaitoje atskleista, jog pernelyg didelė prisiimama rizika, neretai – prekiaujant itin sudėtingomis priemonėmis, arba skolinimas nekilnojamojo turto srityje neatitiko pakankamos kapitalo apsaugos reikalavimų, o pernelyg didelis pasitikėjimas trumpalaikiu finansavimu ir stiprios finansų institucijų sąsajos artėjant finansų krizei sukėlė didelę sisteminių riziką;
- U. kadangi aukšto lygio ekspertų grupė pabrėžė, kad paprastais pavadinimais, kaip antai mažmeninis bankas ar investicinis bankas, nepakankamai išsamiai apibūdinamas banko verslo modelis ir jo veikla bei polinkis rizikuoti; kadangi verslo modeliai pagal skirtingus pagrindinius aspektus, pvz., pagal dydį, veiklą, pajamų modelį, kapitalo ir finansavimo struktūrą, nuosavybę, įmonės struktūrą ir geografinę aprėptį, yra skirtingi, ir ilgainiui gerokai evoliucionavo;
- V. kadangi tampa aišku, jog rizika gali atsirasti ir banko mažmeninės bankininkystės, ir investicinės veiklos padaliniuose;
- W. kadangi Komisijos pasiūlyme turėtų būti numatyta sukurti principais grindžiamą požiūrį į Europos bankų sektoriaus struktūrines reformas, kuris atitiktų ir papildytų jau galiojančius ir būsimus Sąjungos finansinių paslaugų reglamentavimo teisės aktus; kadangi Europos bankininkystės institucija (EBI) turėtų atlikti svarbų vaidmenį ir sukurti atitinkamus techninius standartus siekiant užtikrinti, kad visos Sąjungos kompetentingos institucijos, įskaitant Europos Centrinį Banką (ECB), nuosekliai taikytų teisės aktus ir užtikrintų jų įgyvendinimą;

---

¹ 2012 m. liepos mėn. tyrimas „Finansų poveikio ekonomikos augimui persvarstymas“, Stephen G. Cecchetti ir Enisse Kharroubi, Tarptautinių atsiskaitymų banko Pinigų ir ekonomikos departamentas, <http://www.bis.org/publ/work381.pdf>.

- X. kadangi valstybių narių bankininkystės sektoriuje decentralizuotos vietinės ir regionų įstaigos pasirodė esančios stabilios ir naudingos realiosios ekonomikos finansavimui;
- Y. kadangi būtina, kad bankai turėtų daugiau ir geresnės kokybės kapitalo, didesnes likvidumo atsargas ir ilgesnės trukmės finansavimą;
- Z. kadangi neįmanoma ir nepageidautina atskirti banko veiklos kryptį po jo žlugimo, reikia nustatyti veiksmingą gaivinimo ir pertvarkymo tvarką, kad institucijos būtų aprūpintos patikimu priemonių rinkiniu, įskaitant galimybę steigti laikinus bankus (angl. *bridge bank*), ir galėtų pakankamai anksti ir greitai įsikišti į nepatikimo ar žlungančio banko veiklą ir sudaryti sąlygas toliau atlikti jo esmines finansines ir ekonomines funkcijas, kartu mažinant poveikį finansiniam stabilumui ir užtikrinant, kad atitinkamus nuostolius padengtų ne mokesčių mokėtojai ar indėlininkai, o akcininkai ir kreditoriai, kurie atitinkamoje įstaigoje prisiima investavimo riziką; kadangi tokie gaivinimo ir pertvarkymo planai nebūtini kitų rūšių privačioms įmonėms – iš to matyti, kad ši problema būdinga finansinių paslaugų rinkai; kadangi, jei rinka būtų veikusi tinkamai, finansų įstaigos būtų galėjusios žlugti be jokio gaivinimo ir pertvarkymo plano, todėl ši problema susijusi su finansų įstaigų struktūromis ir jų tarpusavio sąsajomis;
- AA. kadangi priežiūros ir pertvarkymo institucijoms turi būti suteikti reikalingi įgaliojimai, kad jos galėtų veiksmingai šalinti sėkmingo kredito įstaigų pertvarkymo kliūtis, ir kadangi bankai turi būti įpareigojami įrodyti savo sėkmingo persitvarkymo galimybes; kadangi nustačius prievolę parengti privalomą gaivinimo ir pertvarkymo tvarką atsirastų galimybė daryti įtaką bankų struktūrai, mažinti įstaigų sudėtingumą ir apriboti veiklos sritis ir produktų teikimą arba juos uždrausti;
- AB. kadangi, kiek tai sietina su numanomų garantijų, kuriomis naudojasi dauguma bankų, nutraukimu, viena iš svarbiausių Komisijos siūlomos gaivinimo ir pertvarkymo tvarkos priemonių yra institucijų įgaliojimai anksti, gerokai prieš įstaigai tampant negyvybingai, įsikišti ir reikalauti iš bankų pakeisti savo verslo strategiją, dydį ar rizikos profilį, kad jų problemas būtų galima išspręsti nesinaudojant ypatingos viešosios finansinės paramos lėšomis;
- AC. kadangi bankams daugiau neturėtų būti leidžiama tapti tokiais dideliais, kad dėl jų žlugimo visai ekonomikai kiltų sisteminė rizika, o valstybei ir mokesčių mokėtojams tektų juos gelbėti, ir kadangi reikia galutinai išspręsti problemą „pernelyg didelis, kad žlugtų“;
- AD. kadangi net vienoje atskiroje valstybėje narėje bankai neturi būti tokio dydžio, kad toje valstybėje jie taptų sisteminė rizika, o jų nuostolius turėtų padengti mokesčių mokėtojai;
- AE. kadangi ES bankų sektorius ir toliau yra labai koncentruotas: 14 Europos bankų grupių yra pasaulinės sisteminės svarbos finansų įstaigos ir 15 Europos bankų priklauso 43 proc. visos rinkos pagal turto dydį, kuris siekia 150 proc. 27 ES valstybių narių BVP, o pavienės valstybės narės nurodo dar aukštesnius rodiklius; kadangi nuo 2000 m. banko dydžio ir BVP santykis patrigubėjo; kadangi banko dydžio ir BVP santykis Liuksemburge, Airijoje, Kipre, Maltoje ir Didžiojoje Britanijoje padidėjo kelis kartus; kadangi Europos bankų sektorius labai įvairus tiek dydžio, tiek verslo modelių požiūriais;
- AF. kadangi nėra ankstesnių įrodymų, kad veiklos kryptį atskyrimo modelis būtų galėjęs

padėti išvengti būsimos finansų krizės ar sumažinti jos riziką;

AG. kadangi šiuo metu valstybė, teikdama paramą likvidumui užtikrinti ir įgyvendindama indėlių garantijų sistemas bei nacionalizavimo programas, užtikrina ir netiesiogiai subsidijuoja visą finansų sistemą; kadangi valstybė turėtų garantuoti tik pagrindines paslaugas, kurias teikiant užtikrinamas sklandus realiosios ekonomikos veikimas, pvz., mokėjimo sistemas ir lėšų pereinamojo laikotarpio priemonės; kadangi struktūrinės reformos tikslas yra tiesiog užtikrinti, kad valstybė garantuotų tik pagrindines paslaugas ir kad nepagrindinių paslaugų kainos būtų nustatomos rinkoje;

AH. kadangi kapitalo rinkos turi galėti patenkinti Europos finansinius poreikius, kai bankų skolinimo galimybės yra labai suvaržytos; kadangi Europoje reikia didinti alternatyvių finansavimo šaltinių prieinamumą, visų pirma kuriant alternatyvas kapitalo rinkoms, kad būtų mažinama priklausomybė nuo bankų teikiamo finansavimo, kaip nurodyta Komisijos žaliwoje knygoje dėl ilgalaikio Europos ekonomikos finansavimo;

AI. kadangi daugumoje valstybių narių bankai skiria daug daugiau lėšų realiajai ekonomikai finansuoti nei Jungtinėje Karalystėje ar Jungtinėse Amerikos Valstijose;

AJ. kadangi didesnė konkurencija Europos bankų sektoriuje yra itin pageidautinas dalykas; kadangi dėl visų bankams taikomų teisės aktuose nustatytų ir reguliavimo reikalavimų – nors jie iš tikrųjų pateisinami ne viena priežastimi – kyla pavojus, kad atsiras patekimo į rinką kliūčių, ir taip bus sudaromos palankesnės sąlygos įtvirtinti dabartinę bankų grupių dominuojančią padėtį;

AK. kadangi ES bankininkystės sektorius susiduria su radikaliais struktūriniais pokyčiais, kuriuos nulėmė pasikeitusi padėtis rinkoje ir didelio masto reformos įgyvendinant reguliuojamuosius teisės aktus, pavyzdžiui, susitarimą „Bazelis III“;

AL. kadangi Nepriklausomos bankų sektoriaus komisijos ataskaitoje ir J. Vickerso reformose Jungtinėje Karalystėje ne kartą teigiama, kad jų rekomendacijos yra politinis požiūris į Jungtinės Karalystės bankus;

1. palankiai vertina aukšto lygio ekspertų grupės tyrimą ir rekomendacijas dėl bankų reformos ir mano, kad jos yra tvirtas reformų pradžios pagrindas;
2. pritaria 2013 m. gegužės 16 d. Komisijos Konsultaciją dėl ES bankų sektoriaus struktūrinės reformos;
3. mano, kad nacionalinėms struktūrinės reformos iniciatyvoms būtina ES sistema, siekiant išlaikyti ES bendrąją rinką ir apsaugoti ją nuo fragmentacijos, tuo pat metu paisant nacionalinių bankų modelių įvairovės;
4. mano, kad dabartinės reformos, skirtos pakeisti ES bankų sektorių (įskaitant Direktyvas ir Reglamentą dėl kapitalo poreikio, Direktyvą dėl bankų gaivinimo ir pertvarkymo, Bendrą priežiūros mechanizmą, Indėlių garantijų sistemų direktyvą, Finansinių priemonių rinkų direktyvą ir reglamentą ir iniciatyvas dėl šešėlinės bankininkystės), yra labai svarbios; pritaria Komisijos ketinimui parengti direktyvą dėl ES bankų sektoriaus struktūrinės reformos, siekdama spręsti „pernelyg didelių, kad žlugtų“ bankų problemą ir pabrėžia, kad

ši direktyva turi papildyti minėtas reformas;

5. primygtinai prašo, kad į Komisijos poveikio vertinimą įtraukti aukšto lygio ekspertų grupės, P. Volckerio, J. Vickerso, Prancūzijos ir Vokietijos pasiūlymus dėl struktūrinės reformos ir nurodyti išlaidas, kurias patyrė tiek viešieji finansai, tiek finansinis stabilumas per dabartinę krizę žlugus Europos Sąjungoje veikiančiam bankui, taip pat galimas sąnaudas ES bankų sektoriui ir galimas neigiamas ir teigiamas pasekmes realiajai ekonomikai ir nurodyti informaciją apie dabartinio universalios ES bankininkystės modelio pobūdį, įskaitant visų ES veikiančių universalių bankų mažmeninės bankininkystės ir investicinės veiklos dydį ir balansus ir galimas numanomas garantijas, kurias valstybės narės teikia bankams; primygtinai reikalauja, kad Komisija turėtų papildyti savo vertinimą kiekybines analize, kur įmanoma, atsižvelgiant į nacionalinių bankų sistemų įvairovę;
6. primena Komisijai Europos bankininkystės institucijos ir Europos Centrinio Banko (ECB) įspėjimą, kad finansinės inovacijos gali pakenkti struktūrinių reformų tikslams, ir primygtinai reikalauja periodiškai peržiūrėti struktūrines reformas¹;
7. primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl šešėlinių bankų reguliavimo, atsižvelgiant į vykstančios bankininkystės struktūrinės reformos principus;
8. mano, kad pagrindinis bankų reformos tikslas turi būti sukurti saugią, stabilią, efektyvią ir veiksmingą bankų sistemą, kuri veiktų konkurencingoje rinkos ekonomikoje ir kuri padėtų patenkinti realiosios ekonomikos per ekonominį ciklą, klientų ir vartotojų poreikius; mano, kad struktūrinė reforma turi padėti skatinti ekonomikos augimą remiant kreditų teikimą ekonomikai, visų pirma MVĮ ir naujai įsteigtoms įmonėms, užtikrinti didesnę atsparumą galimoms finansų krizėms, atkurti pasitikėjimą bankais ir panaikinti viešiesiems finansams kylančią riziką ir pastūmėti keistis bankų kultūrą;

A. *Struktūrinės reformos principai*

9. mano, kad struktūrinė reforma privalo būti pagrįsta šiais principais:
  - perteklinę riziką būtina sumažinti, užtikrinti konkurenciją, sumažinti sudėtingumą ir tarpusavio sąsajas, sudarant sąlygas atskiram pagrindinės veiklos veikimui, įskaitant kreditus, mokėjimus, indėlius ir kitokią su klientais susijusią veiklą ir nepagrindinę rizikingą veiklą;
  - pagerinti įmonių valdymą ir skatinti bankus diegti skaidresnes organizacines struktūras, didinti atskaitomumą ir sustiprinti patikimą ir tvarią atlyginimų sistemą;
  - sudaryti sąlygas veiksmingam bankų gaivinimui ir pertvarkymui, užtikrinant, kad kai bankai tampa neveiksmingi, jei galėtų žlugti ir (arba) jų problemos būtų laiku išspręstos tam nepareikalaujant mokesčių mokėtojų pinigų;

---

¹ <http://www.eba.europa.eu/cebs/media/Publications/Other%20Publications/Opinions/EBA-BS-2012-219--opinion-on-HLG-Liikanen-report---2-.pdf> ir http://www.ecb.int/pub/pdf/other/120128_eurosystem_contributionen.pdf

- pagrindinių kreditų, indėlių ir mokėjimų paslaugos privalo būti užtikrintos taip, kad jų nepaveiktų veiklos problemos, finansiniai nuostoliai, lėšų trūkumas ar žala reputacijai, atsiradusi dėl investicinės įmonės pertvarkymo ar nemokumo;
  - konkurencingos rinkos ekonomikos taisyklės turi būti paisomos taip, kad rizikingas prekyvimas vertybiniais popieriais ir investavimo veikla nepasinaudotų numanomomis garantijomis ar subsidijomis, apdraustais indėliais ar mokesčių mokėtojų finansine pagalba ir kad su ja susijusią rizika ir išlaidos tekstų investicinei ir prekybinei veiklai, o ne kreditų ir indėlių veiklai;
  - visoms bankininkystės veiklos šakoms turi pakakti kapitalo, finansinio sverto ir likvidumo;
  - atskirti subjektai privalo turėti skirtingu finansavimo šaltinius, neatliekant nereikalingos ir nebūtino kapitalo persikirstymo ir likvidumo tarp šių veiklų; pakankamo kapitalo suteikimas, finansinio sverto ir likvidumo taisyklės privalo būti taikomos prie veiklos verslo modelio, įskaitant atskirus balansus, ir taikyti apribojimus nepagrindiniai prekybos vertybiniais popieriais veiklai ir investavimo veiklai pagrindinei kreditų ir indėlių veiklai bankų grupės viduje ir už jos ribų;
10. primygtinai ragina Komisiją atsižvelgti į ECB pasiūlymą nustatyti aiškius ir įvykdomus veiklos atskyrimo kriterijus; pabrėžia, kad atskyrimas turi išlaikyti ES bendrąją rinką ir apsaugoti ją nuo fragmentacijos, tuo pat metu paisant nacionalinių bankų modelių įvairovės¹;
  11. pabrėžia, kad, būtina įvertinti kiekvienai įmonei ir taip pat visai grupei keliamą sistemine riziką ir visapusiškai atsižvelgti į balansines pozicijas;
  12. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad Direktyva dėl bankų gaivinimo ir pertvarkymo būtų visiškai įgyvendinta; primygtinai ragina Komisiją, EBI ir valstybes nares užtikrinti, kad bankuose būtų naudojamos aiškios ir patikimos krizės valdymo sistemos, kurios apima pakankamai kapitalo, skirto kreditų, mokėjimų ir indėlių veiklai, vidinių išteklių pakankamumą užtikrinančių įsipareigojimų ir likvidaus turto, kurie žlugimo atveju, padėtų išsaugoti indėlininkams toliau naudotis savo lėšomis, apsaugoti pagrindines paslaugas, t. y., mokėjimų ir indėlių veiklą nuo nevaldomo žlugimo pavojaus, laiku išmokėti lėšas indėlininkams ir išvengti neigiamo poveikio finansiniam stabilumui;
  13. primygtinai ragina Komisiją, EBI ir kompetentingas institucijas, vadovaujantis kapitalo poreikio ir gaivinimo ir pertvarkymo teisėkūros sistema, užtikrinti kad atskirtos įmonės būtų atitinkamai atskirtos pagal taikomus kapitalo, finansinio sverto, vidinių išteklių pakankamumą užtikrinančius įsipareigojimus, atitinkamus kapitalo rezervo ir likvidumo reikalavimus, ypač pabrėžiant griežtesnius reikalavimus, taikomus nepagrindinei rizikingai veiklai;

B. Įmonių valdymas

---

¹ http://www.ecb.int/pub/pdf/other/120128_eurosystem_contributionen.pdf

14. ragina Komisiją išsamiai galimo bankų atskyrimo ir alternatyvų poveikio vertinime apsvarstyti aukšto lygio ekspertų grupės ataskaitoje išdėstytus pasiūlymus dėl valdymo: a) valdymo ir kontrolės mechanizmų, b) rizikos valdymo, c) skatinimo programų, d) rizikos atskleidimo ir e) sankcijų;
15. ragina Komisiją įgyvendinti 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl bendrojo finansų įstaigų valdymo¹ pateiktus pasiūlymus ir rekomendacijas;
16. mano, kad neseniai priimtoje direktyvoje dėl kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros nustatyta tinkama bankų valdymo, įskaitant vykdomuosius ir nevykdomuosius valdybos narius, reikalavimų sistema;
17. ragina Komisiją įtraukti nuostatas, pagal kurias visi banko vieno padalinio vykdomieji valdybos nariai, kaip vykdomieji valdybos nariai, būtų atsakingi tik už tą banko padalinį;
18. primygtinai ragina Komisiją įtraukti nuostatas, pagal kurias būtų sugriežtintos nuostatos dėl asmeninės valdybos narių atsakomybės; siūlo Komisijai šiomis aplinkybėmis išnagrinėti, kokiomis priemonėmis būtų galima skatinti sugrįžti prie partnerystę pagrįsto įmonės valdymo, ypač investicinės bankininkystės srityje;
19. primygtinai ragina Komisiją ir EBI užtikrinti išsamų ir visapusišką kapitalo poreikio teisėkūros sistemos įgyvendinimą, ypač dėl kompensacijų ir atlyginimų nuostatų; ragina EBI ir Komisiją teikti Europos Parlamentui ir Tarybai metinę ataskaitą dėl susijusių nuostatų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo valstybėse narėse; primygtinai ragina Komisiją tęsti bankų kompensacijų ir atlyginimų praktikos reformą, pirmenybę teikiant ilgalaikėms paskatoms nustatyti kintamą atlyginimą ir ilgesnius išėjimo į pensiją atidėjimo laikotarpius, taip pat didinti skaidrumą, įskaitant, bet neapsiribojant paaiškinimais ir vertinimais, susijusiais su vidaus atlyginimų skirtumais, svarbiais pakeitimais ir palyginamais sektoriaus nuokrypiais;
20. primygtinai ragina Komisiją, EBI ir kompetentingas institucijas pagal Direktyvos dėl kapitalo poreikio nuostatas užtikrinti, kad nustatant atlyginimų sistemas pirmenybė būtų teikiama ne gryniesiems pinigams, komisiniams ar verte pagrįstiems daiktams, o tokių priemonių kaip obligacijos, kurios gelbėjamos, ir akcijos naudojimui;
21. primygtinai ragina Komisiją, EBI ir kompetentingas institucijas pagal Direktyvos dėl kapitalo poreikio teisėkūros sistemos nuostatas užtikrinti, kad kompensacijų ir atlyginimų sistemos visais banko lygmenimis atspindėtų jo bendrus rezultatus ir būtų orientuotos ne į trumpalaikį pelną, o į kokybiškas klientams teikiamas paslaugas ir ilgalaikį finansinį stabilumą;
22. primygtinai ragina Komisiją nustatyti veiksmingų, atgrasančių ir proporcingų sankcijų skyrimo fiziniams ir juridiniams asmenims tvarką ir paskelbti sankcijų lygius bei informaciją apie taisykles pažeidžiančius asmenis;
23. primygtinai ragina Komisiją priimti nuostatą, pagal kurią kompetentingoms priežiūros institucijoms, taikydamos bendrą priežiūros mechanizmą (BPM), laikytųsi struktūrinės

---

¹ OL C 377 E, 2012 12 7, p. 7.

reformos principų;

24. prašo Komisijos pateikti pasiūlymą, kad kompetentingoms priežiūros institucijoms, įskaitant BPM, būtų skiriama pakankamai išteklių ir suteikiami pakankami įgaliojimai;
25. primygtinai ragina Komisiją atlikti tyrimą siekiant užtikrinti, kad finansų įstaigų naudojami apskaitos standartai padėtų susidaryti tikrą ir teisingą vaizdą apie banko finansinį patikimumą; nurodo, kad sąskaitos yra pagrindinis informacijos šaltinis investuotojui, norinčiam įsitikinti, ar įmonė yra veikianti; atkreipia dėmesį, kad auditoriai, nepriklausomai nuo finansinių ataskaitų rengėjų naudojamų finansinių standartų, sąskaitas gali patvirtinti tik tuomet, jei jos yra tikros ir teisingos; mano, kad jei auditoriai abejoja dėl to, ar įmonė yra veikianti, jie neturėtų patvirtinti įmonės sąskaitų net jei jos parengtos laikantis apskaitos standartų; tačiau atkreipia dėmesį, kad tai turėtų paskatinti atitinkamą įmonę patobulinti savo valdymą; mano, kad tarptautiniai finansinės apskaitos standartai nebūtinai atspindi sąskaitų tikrumą ir teisingumą, kaip rodo įvairūs bankų žlugimo pavyzdžiai, nepaisant to, kad jų sąskaitas patvirtino auditoriai;

C. Sąžiningos ir tvarios konkurencijos didinimas

26. pabrėžia, kad veiksminga, sąžininga ir tvari konkurencija būtina siekiant užtikrinti tinkamai veikiančią ir veiksmingą bankų sektorių, kuris palengvintų finansavimą realiajai ekonomikai, užtikrinant visuotinę prieigą prie bankų paslaugų ir mažinant bankų paslaugų kainą; todėl pabrėžia, kad priežiūros taisyklėse, be kita ko, reikėtų atsižvelgti į atitinkamų įstaigų rizikos profilį, regioninę aprėptį ir atitinkamų institucijų verslo modelį;
27. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares kartu dirbti, atsižvelgiant į tai, kad įvairūs vartotojai kylančios rizikos lygiai turi būti skaidriai atskleisti, bendradarbiauti siekiant skatinti didesnę ES bankų sektoriaus įvairovę skatinant labiau į vartotojus orientuotą bankininkystę ir sudarant jai palankesnes sąlygas, pvz., per kooperatyvus ir statybos draugijas ir pasitelkiant visuomenės kūrimu grindžiamus tarpusavio skolinimosi, kolektyvinio finansavimo ir taupymo banko modelius;
28. atkreipia dėmesį, kad siekiant padidinti Europos bankų sistemos konkurencingumą ir stabilumą reikia veiksmingiau spręsti sisteminės svarbos finansinių įstaigų (pernelyg didelių, kad joms būtų galima leisti žlugti), kurių sunkumai lėmė dar didesnius neigiamus finansų krizės padarinius, klausimą pertvarkant bankų grupių veiklos kryptis ir mažinant priklausomybę grupės lygmeniu;
29. primygtinai ragina Komisiją rasti būdus teisėkūros iniciatyvomis skatinti ir remti „santykiais pagrįstą skolinimą“ arba „žiniomis pagrįstą skolinimą“. Šiomis iniciatyvomis turėtų būti siekiama vengti griežto požiūrio ir vietoje to daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama verslo srityje tarpininkaujančių ir verslui kapitalą skolinančių asmenų profesinio ir etinio mokymo skatinimui;
30. primygtinai ragina valstybes nares, Komisiją ir kompetentingas institucijas siekti aiškaus tikslo skatinti ir užtikrinti veiksmingą konkurenciją ir ES bankų sektoriuje propaguoti didesnę įvairovę ir orientavimąsi klientus;
31. prašo Komisijos pasiūlyti priemones, kurios padėtų kurti prieinamas svetaines, kuriose

virtotojams sudaromos galimybės palyginti tiek kainas, tiek finansinį bankų patikimumą, ir taip skatinti drausmę informuotiems virtotojams pakeičiant vieną banką kitu ir suteikti jiems daugiau pasirinkimo bankų sektoriuje galimybių mažinant patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos kliūtis, taip pat naujiems rinkos dalyviams taikant proporcingas taisykles;

32. ragina Komisiją pateikti pasiūlymus dėl būtinų šiame pranešime apibūdintų struktūrinių reformų, kurias įgyvendinant būtų išlaikomas vidaus rinkos vientisumas ir kartu atsižvelgiama į nacionalinių bankų sistemų įvairovę, ir palaikomas tvirtas EBI vaidmuo, užtikrinant, kad teisės aktai visoje Sąjungoje būtų taikomi teisingai;

o

o o

33. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

2012 m. vasario mėn. Komisija sudarė aukšto lygio ekspertų grupę, kuriai pavedė atsakyti į klausimą, ar papildomos ES bankų sektoriaus struktūros reformos padėtų sumažinti bankų žlugimo tikimybę ir poveikį ir užtikrinti svarbiausių ekonominių funkcijų atlikimo tęstinumą sutrikus banko veiklai, kad būtų galima geriau apsaugoti mažmeninės bankininkystės klientus.

Aukšto lygio ekspertų grupės ataskaitoje nurodyta, kad finansų krizę lėmė pernelyg didelė prisiimama rizika, per didelis įsiskolinimo lygis, nepakankami kapitalo ir likvidumo reikalavimai ir pernelyg sudėtinga visa bankų sistema. Nors reguliavimo reformos padeda įveikti šiuos sunkumus, ekspertų grupė padarė išvadą, kad būtina įgyvendinti kitas struktūrines reformas, visų pirma bankų grupės viduje teisiškai atskirti tam tikras rizikingą finansinę veiklą vykdančias įmones ir indėlius priimančius bankus. Atskyrimo tikslas yra užtikrinti, kad socialiniu požiūriu svarbiausi banko padaliniai būtų saugesni ir mažiau susieti su itin rizikinga komercine veikla, taip pat riboti bankams teikiamą paramą mokesčių mokėtojų pinigais.

Aukšto lygio darbo grupė teigia, kad veiklos atskyrimas yra veiksmingiausias būdas užtikrinti, kad bankų struktūros būtų paprastesnės ir skaidresnės, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas įstaigų gaivinimui, pertvarkymui ir priežiūrai.

Nors bankai privalo užtikrinti didesnę atsparumą galimoms finansų krizėms ir panaikinti dėl bankų veiklos viešiesiems finansams grėšiančią riziką ir išlaidas, labai svarbu, kad įgyvendinus ES bankų struktūros reformą būtų sukurta saugi, stabili ir veiksminga bankų sistema, kuri padėtų patenkinti realiosios ekonomikos, klientų ir vartotojų poreikius ir remti kreditų teikimą ekonomikai, visų pirma MVĮ ir naujai įsteigtoms įmonėms.

Šiame savo iniciatyva parengtame pranešime išdėstyti keli pagrindiniai principai, t. y. sistemos sudėtingumo mažinimas, konkurencijos didinimas, rizikingos ir komercinės veiklos sąsajų ribojimas, įmonių valdymo gerinimas, patikimos atlyginimų sistemos sukūrimas, sąlygų veiksmingam bankų gaivinimui ir pertvarkymui sudarymas, bankų kapitalo didinimas ir kreditų teikimas realiajai ekonomikai – visi šie principai yra esminiai siekiant pakeisti bankininkystės kultūrą.

Kartu su 2012 m. gruodžio mėn. Komisijos parengtu aštuntuoju vartotojų rinkų rezultatų suvestinės leidiniu, kuriame pažymėta, kad vartotojų pasitikėjimas ES bankų sektoriumi kaip niekada mažas, aukšto lygio ekspertų grupės ataskaita yra patikimas ir palankiai vertintinas struktūrinės reformos pagrindas.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	18.6.2013
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 36 - : 3 0 : 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jean-Paul Besset, Sharon Bowles, Udo Bullmann, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Syed Kamall, Othmar Karas, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Sławomir Nitras, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Peter Simon, Theodor Dumitru Stolojan, Kay Swinburne, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Ramon Tremosa i Balcells, Corien Wortmann-Kool, Pablo Zalba Bidegain
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Herbert Dorfmann, Sari Essayah, Vicky Ford, Robert Goebbels, Krišjānis Kariņš, Mojca Kleva Kekuš, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Marisa Matias, Claudio Morganti, Nils Torvalds